

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ЗУНУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «ФКЕПІТ ЗУНУ»

Василь МАРТИНЮК

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

З ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ»

Освітньо-професійний ступінь – «фаховий молодший бакалавр»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Освітньо-професійна програма: «Психологія»

Циклова комісія суспільних та психологічних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні	Самостійна робота	Загальний обсяг, годин	Екзамен/ залік
Денна	4	7.8	41	52	57	150	залік – 7 екзамен – 8

Тернопіль – 2023 р.

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки**, спеціальності **053 Психологія**, затвердженої Педагогічною радою ФКЕПІТ ЗУНУ «26» серпень 2020 р.

Робоча програма складена викладачем Затертою З.В.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії суспільних та психологічних дисциплін, протокол № 1 від 28 08 2022 р.

Голова циклової комісії

Галина ДУРДАС

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Психологія управління»**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>Денна форма навчання</i>
Модулів - 3	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Нормативна (вибіркова) дисципліна
	Спеціальність: 053 Психологія	Рік підготовки 4
		Семестр 7,8
Загальна кількість годин - 150	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції (41 год.)
		Практичні (52 год.)
		Самостійна робота (57 год.)
		Вид контролю: залік – 7 семестр екзамен – 8 семестр

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Мета вивчення дисципліни: розкриття психологічних аспектів управлінських взаємин, котрі функціонують у процесі міжособистісної і міжгрупової взаємодії людей, залучених у трудову діяльність. Її досягнення передбачає ознайомлення студентів із загальною парадигмою, концепціями та науковими школами у царині психології управління та прийомами використання методичного інструментарію цієї галузі в практичній професійній діяльності майбутнього фахівця.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- сформувати цілісну систему знань з психології управління, що стосуються феномену, загальних засад, методології, структури, функцій, історії розвитку та її провідних сучасних тенденцій;
- розкрити соціально-психологічні особливості управління, психології управлінської діяльності, психологічних особливостей особистості управлінця та стилів його взаємодії з підлеглими;
- навчити майбутніх управлінців формувати команду з працівників організації шляхом професійного відбору, розробки ефективної системи мотивування праці та створення позитивного психологічного мікроклімату в колективі;
- організовувати та вести переговори, ділові бесіди, телефонні розмови та проводити психологічні тренінги для вироблення відповідних навичок і вмінь персоналу очолюваної установи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Психологія управління» студент повинен:

знати:

- мету вивчення, зміст дисципліни; основні поняття психології управління як спеціальної галузі психологічної науки; сучасні підходи, що використовуються у цій системі знань;
- психологічний контекст управлінських відносин та психологічні закономірності управлінського процесу;
- соціально-психологічні механізми та методи управлінського впливу; особливості як суб'єкта управління;
- психологічні аспекти, інструментарій управління трудовим колективом; особливості ділового спілкування;
- методи проведення соціально-психологічних досліджень в управлінні соціально-економічними системами.

вміти:

- застосовувати психологічні знання в управлінській діяльності; визначати закономірності управління;
- застосовувати методи саморозвитку особистості керівника;
- використовувати методи дослідження соціально-психологічних тенденцій в організації;

- застосовувати методи аналізу соціально-психологічних передумов результативності управлінського процесу;
- застосовувати соціально-психологічні методи управління, а також методи та прийоми психогігієни в управлінні.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ФК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
- ФК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження
- ФК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

2.4. Програмні результати навчання:

- ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
- ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
- ПРН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.
- ПРН4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
- ПРН5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.
- ПРН6. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.
- ПРН7. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника .
- ПРН8. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.
- ПРН9. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПРН10. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПРН11. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПРН12. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

3.ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Психологія управління» І СЕМЕСТР

Тема 1. Психологія управління як галузь психологічного знання

Предмет, цілі та задачі дисципліни «Психологія управління». Розвиток психології та еволюція підходів щодо її об'єкту пізнання. Предмет та об'єкт сучасної психології. Диференціація психологічних знань: фундаментальні та спеціальні галузі психології. Характеристика суміжних спеціальних галузей психології: економічної, інженерної, соціальної психології та психології праці.

Психологія управління: самобутність об'єкту та предмету пізнання. Психологічні аспекти організованої діяльності людей. Роль та місце практичної психології в управлінні організованою діяльністю людей.

Тема 2-3. Історія розвитку психології управління Зародження раціональних наукових ідей про психіку в античності

Зародження і розвиток ідей психології управління в лоні філософії. Формування психологічних знань про управління в теорії управління та у сфері психології. Становлення і розвиток зарубіжної та вітчизняної психології управління. Зародження і розвиток психології праці і психології управління в 20—30-ті роки ХХ ст. Стагнація психології праці і психології управління (друга половина 30-х — 50-ті роки ХХ ст.). Відродження психології праці і психології управління та їх розвиток на основі соціалістичної орієнтації (друга половина 50-х — кінець 90-х років ХХ ст.). Розвиток сучасної вітчизняної психології управління на основі нової соціально-економічної парадигми, суверенності, незалежності України. Перспективи розвитку психології управління.

Тема 4-5. Роль особистості в психології управління

Поняття про особистість. Самосвідомість та спрямованість особистості. Інстинкти та потреби. Темперамент особистості. Соціальна позиція і роль особистості в організації. Рівень домагань особистості та його роль в управлінні. Вплив психологічних чинників на управлінську діяльність. Аналіз теорій особистості у контексті управлінської діяльності: психоаналіз З. Фрейда, К. Юнга, індивідуальна психологія (А.Адлер, К. Хорні) , гуманістична психологія (А. Маслоу, К.Роджерс).

Тема 6-7. Колектив. Робоча група

Колектив як мала група. Групова згуртованість і спрямованість. Професійна зрілість робочої групи. Психологічна структура групи. Феномен групового тиску. Групові феномени при прийнятті групових рішень. Відмінності між групами і командами. Типи команд. Робочі групи і робочі команди. Фактори, які впливають на ефективність команди. Управління формальними й неформальними групами та командами.

Тема 8-9. Професійні якості особистості та специфіка мотиваційної сфери

Індивідуальні особливості психічних процесів менеджера. Професійна компетентність менеджера. Специфіка мотиваційної сфери особистості. Управлінські потреби та потреба у самореалізації. Процес вдосконалення персоналу. Елементи системи мотивації персоналу. Теорія мотивації Макклелланда – Аткинсона. Мотиви у системі мотивації. Види спрямованості менеджера та їх характеристика. Мотивація як функція управління. Мотив досягнення успіху і мотив уникнення невдачі (Д. Макклеланд, Д. Аткинсон, Х. Хекхаузен).

Тема 10-11. Психологія ефективного управління

Управління організаційними структурами як соціально-психологічна проблема. Моделі управління: переваги і недоліки. Сутність та характеристика соціально-психологічних методів управління трудовим колективом. Критерії стабільності трудового колективу. Передумови виникнення деструктивних тенденцій в трудовому колективі та їх попередження. Формування сприятливого психологічного клімату в колективі.

Тема 12. Психологія комунікації в організації

Психологічні аспекти ділового спілкування. Вербальне та невербальне спілкування. Психологічні особливості проведення переговорів. Ділове спілкування. Структура та психологічні прийоми ділового спілкування. Ділова бесіда як основна форма ділового спілкування. Принципи конструктивної дискусії та полеміки. Психологічні прийоми впливу на партнера. Психологічні аспекти переговорного процесу. Техніка та тактика аргументації. Психологічні особливості публічного виступу.

Тема 13-14. Керівництво і лідерство як психологічний феномен

Керівництво як психологічний феномен. Лідерство як психологічний феномен. Професіоналізм і компетентність керівника. Професіограма керівника. Підходи до визначення професійно важливих якостей керівника. Час, його сприйняття й ефективність діяльності керівника. Особистість керівника. Саморозвиток особистості керівника в напрямку соціальної адекватності. Особистість керівника та стиль управління. Вольові властивості особистості, їх

роль в процесі реалізації функцій управління. Характеристика особистісних та функціональних якостей керівника. Психологічний портрет керівника.

Тема 15. Психологія управлінського впливу та стилів керівництва

Психологія управлінських впливів. Способи психологічного впливу. Сутність та особливості управлінського впливу керівника. Механізми соціальної перцепції. Маніпулювання і актуалізація. Психологічні підходи до аналізу стилів керівництва. Класифікація стилів керівництва (традиційна та новаторська концепції). Поняття типу керівника в психології управління. Сучасні типи керівників. Керівник як командний гравець.

II СЕМЕСТР

Тема 16. Корпоративна культура

Поняття корпоративної культури, її типи. Складові корпоративної культури та її рівні. Цінності організації та їх вплив на формування корпоративної культури. Ставлення до праці як характеристика трудової поведінки. Суб'єктивна й об'єктивна оцінка відношення людини до праці. Психофізіологічні регулятори трудової поведінки. Соціально-психологічний тип організації та його вплив на формування окремих поведінкових характеристик. Фази організаційного онтогенезу та їх зв'язок з окремими типами поведінки.

Тема 17-18. Психологічний клімат в організації

Формування психологічного клімату в організаційній структурі. Управління соціально-психологічним кліматом організації. Ефективна команда та її характеристика. Розподіл ділових ролей в організації. Формування ефективної команди.

Тема 19-20. Психологічні аспекти прийняття управлінських рішень

Роль керівника у прийнятті управлінських рішень. Форми прийняття управлінських рішень. Етапи діяльності керівника при прийнятті управлінського рішення. Вимоги щодо прийнятих рішень та їх види. Класифікація управлінських прийнятих рішень. Умови ефективності групового та індивідуального вирішення проблем. Різновиди взаємодії в процесі прийняття управлінських рішень. Стилі ухвалення рішення. Методи розв'язання управлінських завдань і прийняття управлінських рішень. Організація та контроль виконання прийнятого рішення.

Тема 21-22. Імідж особистості керівника та організації

Поняття іміджу. Гештальтпсихологія для практики іміджології. Механізми створення іміджу. Імідж організації: Зовнішній вигляд організації, стиль роботи її керівництва. Облаштування робочих місць і режим роботи персоналу. Товарний вигляд продукції і реклама як носії іміджу організації. Створення якісної реклами. Творення власного іміджу.

Тема 23-24. Організаційні конфлікти: їх регулювання та вирішення

Сутність конфлікту його різновиди та характерні риси. «Дерево» конфлікту як процесу. Характер, причини і способи розв'язання конфліктних ситуацій у виробничих колективах. Причини ділових і міжособистісних конфліктів. Наслідки конфліктних ситуацій. Рівні розв'язання конфліктів. Дії керівника щодо аналізу конфліктної ситуації. Деякі типові приклади розв'язання виробничих конфліктів. Західні моделі прогнозування і розв'язання конфліктних ситуацій. Роль керівника у вирішенні конфліктів підлеглих.

Тема 25-26. Лояльність та благодійність

Загальне уявлення про лояльність та благодійність. Види та рівні лояльності. Розвиток і підвищення лояльності. Благодійність організації. Способи вияву благодійності.

**4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ
УПРАВЛІННЯ»
І СЕМЕСТР**

№	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1.				
1.	Тема 1. Психологія управління як галузь психологічного знання	2	2	2
2.	Тема 2-3. Історія розвитку психології управління	4	4	4
3.	Тема 4-5. Роль особистості в психології управління	4	4	4
Змістовий модуль 2.				
4.	Тема 6-7. Колектив. Робоча група	4	4	4
5.	Тема 8-9. Професійні якості особистості та специфіка мотиваційної сфери	4	4	4
6.	Тема 10-11. Психологія ефективного управління	4	4	4
Змістовий модуль 3.				
7.	Тема 12. Психологія комунікації в організації	2	2	2
8.	Тема 13-14. Керівництво і лідерство як психологічний феномен	4	4	4
9.	Тема 15. Психологія управлінського впливу та стилів керівництва	2	2	4
	Разом	30	30	32

II СЕМЕСТР

№	Назва теми	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1.	Тема 16. Корпоративна культура	1	2	3
2.	Тема 17-18. Психологічний клімат в організації	2	4	4
3.	Тема 19-20. Психологічні аспекти прийняття управлінських рішень	2	4	4
4.	Тема 21-22. Імідж особистості керівника та організації	2	4	4
5.	Тема 23-24. Організаційні конфлікти: їх регулювання та вирішення	2	4	4
6.	Тема 25. Лояльність та благодійність	2	4	7
	Разом	11	22	25

**5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ
УПРАВЛІННЯ»
І СЕМЕСТР**

Практичне заняття 1

Тема 1. Психологія управління як галузь психологічного знання

Мета – розкрити суть поняття «управління» та психології управління як галузі наукового знання.

План практичного заняття 1:

1. Поняття про управління.
2. Історія розвитку наукового знання про управління.
3. Структура, функції, принципи і методи управління
4. Психологія управління як самостійна галузь науки. Предмет, завдання, методи психології управління.

**Тема 2-3. Історія розвитку психології управління Зародження
раціональних наукових ідей про психіку в античності**

Мета – проаналізувати історичні аспекти розвитку психології управління.

План практичного заняття 2-3:

1. Зародження і розвиток ідей психології управління в лоні філософії.
2. Формування психологічних знань про управління в теорії управління та у сфері психології.
3. Становлення і розвиток зарубіжної та вітчизняної психології управління.
4. Зародження і розвиток психології праці і психології управління в 20—30-ті роки ХХ ст.
5. Стагнація психології праці і психології управління (друга половина 30-х — 50-ті роки ХХ ст.)
6. Відродження психології праці і психології управління та їх розвиток на основі соціалістичної орієнтації (друга половина 50-х — кінець 90-х років ХХ ст.)
7. Розвиток сучасної вітчизняної психології управління на основі нової соціально-економічної парадигми, суверенності, незалежності України.
8. Перспективи розвитку психології управління.

Тема 4-5. Роль особистості в психології управління

Мета – проаналізувати поняття «особистості» у контексті психології управління.

План практичного заняття 4-5.

1. Поняття про особистість.
2. Теорії особистості.
3. Самосвідомість та спрямованість особистості.
4. Інстинкти та потреби.
5. Темперамент особистості.

6. Соціальна позиція і роль особистості в організації.
7. Рівень домагань особистості та його роль в управлінні.

Тема 6-7. Колектив. Робоча група

Мета – проаналізувати поняття «колектив», зрозуміти особливості прояву групової згуртованості та спрямованості; визначити поняття психологічного тиску та розглянути феномени при прийнятті управлінських рішень.

План практичного заняття 6-7:

1. Колектив як мала група.
2. Групова згуртованість і спрямованість.
3. Професійна зрілість робочої групи.
4. Психологічна структура групи.
5. Феномен групового тиску.
6. Групові феномени при прийнятті групових рішень.

Практичне заняття 8-9.

Тема 8-9. Професійні якості особистості та специфіка мотиваційної сфери

Мета – розкрити роль професійних якостей управлінця в його діяльності, дослідити роль мотивації в професійній діяльності.

План практичного заняття 8-9:

1. Індивідуальні особливості психічних процесів менеджера.
2. Професійна компетентність менеджера.
3. Специфіка мотиваційної сфери особистості. Управлінські потреби та потреба у самореалізації.
4. Процес вдосконалення персоналу. Елементи системи мотивації персоналу.
5. Теорія мотивації Макклелланда – Аткинсона. Мотиви у системі мотивації.
6. Види спрямованості менеджера та їх характеристика.

Тема 10-11. Психологія ефективного управління

Мета – розвиток навичок управління персоналом, розвиток ефективних комунікаційних навичок, управління конфліктами, мотивування та розвиток співробітників, а також розуміння психологічних аспектів керівництва та організаційної поведінки.

План практичного заняття 10-11:

1. Управління організаційними структурами як соціально-психологічна проблема.
2. Моделі управління: переваги і недоліки.

Тема 12. Психологія комунікації в організації

Мета – навчити розуміти психологічні аспекти комунікації в організаційному середовищі та вивченні методів покращення комунікації для підвищення ефективності в роботі.

План практичного заняття 12:

1. Психологічні аспекти ділового спілкування.
2. Вербальне та невербальне спілкування.
3. Психологічні особливості проведення переговорів.

Практичне заняття 13-14.

Тема 13-14. Керівництво і лідерство як психологічний феномен

Мета – розкрити феномени «керівництва» та «лідерства», проаналізувати професійно важливі якості керівника.

План практичного заняття 13-14:

1. Керівництво як психологічний феномен.
2. Лідерство як психологічний феномен.
3. Професіоналізм і компетентність керівника.
4. Професіограма керівника.
5. Підходи до визначення професійно важливих якостей керівника.
6. Час, його сприйняття й ефективність діяльності керівника.

Практичне заняття 15.

Тема 15. Психологія управлінського впливу та стилів керівництва

Мета – розглянути сутність понять «вплив», «влада», типи влади, класичні та ситуаційні підходи до керівництва, проаналізувати стилі управління та типи керівників.

План практичного заняття 15:

1. Способи психологічного впливу.
2. Сутність та особливості управлінського впливу керівника.
3. Механізми соціальної перцепції. Маніпулювання і актуалізація.
4. Психологічні підходи до аналізу стилів керівництва.
5. Класифікація стилів керівництва (традиційна та новаторська концепції).
6. Поняття типу керівника в психології управління. Сучасні типи керівників.

II СЕМЕСТР

Тема 16. Корпоративна культура

Мета – розкрити особливості корпоративної культури, пояснити її основні складові.

План практичного заняття 16:

1. Поняття корпоративної культури, її типи.
2. Складові корпоративної культури та її рівні.
3. Цінності організації та їх вплив на формування корпоративної культури.

Тема 17-18. Психологічний клімат в організації

Мета – вивчення методів створення та підтримання здорового організаційного середовища, в якому працівники можуть оптимально функціонувати, та де підтримується їхнє психологічне благополуччя.

План практичного заняття 17-18:

1. Формування психологічного клімату в організаційній структурі.
2. Управління соціально-психологічним кліматом організації.
3. Ефективна команда та її характеристика.
4. Розподіл ділових ролей в організації. Формування ефективної команди.

Тема 19-20. Психологічні аспекти прийняття управлінських рішень

Мета – дослідження впливу психологічних факторів на процеси управління та прийняття управлінських рішень в організаціях.

План практичного заняття 19-20:

1. Роль керівника у прийнятті управлінських рішень.
2. Форми прийняття управлінських рішень.
3. Етапи діяльності керівника при прийнятті управлінського рішення.
4. Вимоги щодо прийнятих рішень та їх види.
5. Класифікація управлінських прийнятих рішень.
6. Умови ефективності групового та індивідуального вирішення проблем.
7. Різновиди взаємодії в процесі прийняття управлінських рішень. Стилі ухвалення рішення.
8. Методи розв'язання управлінських завдань і прийняття управлінських рішень.
9. Організація та контроль виконання прийнятого рішення.

Тема 21-22. Імідж особистості керівника та організації

Мета – розкрити особливості впливу іміджу керівника та організації на взаємодію зі співробітниками, клієнтами та громадськістю загалом.

План практичного заняття 21-22:

1. Поняття іміджу. Гештальтпсихологія для практики іміджології.
2. Механізми створення іміджу.
3. Імідж організації: Зовнішній вигляд організації, стиль роботи її керівництва.
4. Облаштування робочих місць і режим роботи персоналу.
5. Товарний вигляд продукції і реклама як носії іміджу організації.
6. Створення якісної реклами.
7. Творення власного іміджу.

Тема 23-24. Організаційні конфлікти: їх регулювання та вирішення

Мета – розкрити поняття конфліктів та їх роль в управлінській діяльності.

План практичного заняття 23-24

1. Сутність конфлікту його різновиди та характерні риси.
2. «Дерево» конфлікту як процесу.
3. Характер, причини і способи розв'язання конфліктних ситуацій у виробничих колективах.
4. Причини ділових і міжособистісних конфліктів.

5. Наслідки конфліктних ситуацій.
6. Рівні розв'язання конфліктів. Дії керівника щодо аналізу конфліктної ситуації.
7. Деякі типові приклади розв'язання виробничих конфліктів.
8. Західні моделі прогнозування і розв'язання конфліктних ситуацій.

Тема 25. Лояльність та благодійність

Мета – розкрити уявлення про важливість благодійної діяльності для управлінської установи.

План практичного заняття 25-26:

1. Загальне уявлення про лояльність та благонадійність.
2. Види та рівні лояльності.
3. Розвиток і підвищення лояльності.

6.САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Тематика	Години
1	Особливості розвитку психології управління в українському суспільстві.	6
2	Труднощі в переговорному процесі: маніпуляції, конфлікти, шляхи вирішення.	8
3	Методи діагностування професійно важливих якостей менеджерів.	8
4	Тренінг в професійній підготовці менеджерів	6
5	Стрес в професійній діяльності менеджера.	8
6	Створення умов для самоствердження у праці та розвиток здібностей особистості.	8
7	Емоційна стійкість людини до впливу стрес-факторів.	6
8	Умови ефективності групового вирішення проблем.	6
9	Психологічні особливості та передумови	8
	Разом	57

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес передбачає проведення лекцій і практичних занять, самостійну роботу. Мова викладання – українська.

У процесі викладання дисципліни «Психологія управління» використовуються такі методи навчання як:

- словесні (пояснення, лекція);
- наочні (ілюстрації, плакати, схеми, карти, мультимедійні файли);
- практичні (самостійна робота на занятті та позааудиторна діяльність, виконання розрахункових завдань);
- методи стимулювання обов'язку та відповідальності у студентів: переконання у значущості навчання, вимоги, вправи з виконання вимог, програмоване опитування;
- методи стимулювання інтересу до навчання: пізнавальні ігри, навчальні дискусії; створення ситуацій емоційно-моральних переживань; створення ситуацій пізнавальної новизни; створення ситуації зацікавленості;
- за ступенем самостійної роботи студентів: методи взаємодії викладача та студента (бесіда, дискусія); методи самостійної роботи студентів (самостійна робота з книгою, письмова робота, самостійна робота під керівництвом викладача);
- за особливостями навчально-пізнавальної діяльності студентів: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький;
- за джерелом інформації і сприймання навчальної інформації: словесні (розповідь, бесіда, лекція, пояснення); наочні (ілюстрація, демонстрація).

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі із використанням засобів комп'ютерної техніки; практичні заняття; виконання самостійної роботи; робота в мережі Інтернет.

8. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Рубіжна атестація № 1	Директорська контрольна робота (№ 2)	Середній бал (№ 3)	Залік
25%	50%	25%	100%

Рубіжна атестація № 1	Директорська контрольна робота (№ 2)	Середній бал (№ 3)	екзамен	разом
20%	25%	15%	40%	100%

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 100-бальною шкалою / ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	Рівень компетентності
90-100 A	Відмінно	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому високий рівень володіння теоретичними знаннями і практичними вміннями, відповідь його правильна, обґрунтована, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння здійснювати зв'язок теоретичних занять з практичними і реалізувати міжпредметні зв'язки. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.	Високий (творчий) рівень

85-89 В	Дуже добре	Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з несуттєвими неточностями, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки з окремих питань навчального матеріалу.	Достатній рівень
75-84 С	Добре	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється незначна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з певними неточностями та недоліками, достатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.	
65-74 D	Задовільно	Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких виявляється середній рівень володіння теоретичними знаннями, розуміння навчального матеріалу, а також практичних вмінь. Здобувач освіти в цілому оволодів суттю питань з даної теми, намагається аналізувати факти та події, робити певні конкретні висновки, недостатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, виявляє недостатній рівень поінформованості у практичному застосуванні.	Середній рівень
60-64 Е	Достатньо	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються мінімальні знання і розуміння навчального матеріалу, проте недостатньо вони глибокі та осмислені. Здобувач освіти на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на	

		запитання, частково аналізує навчальний матеріал, проте при цьому робить неконкретні та неточні висновки, виявляє низький рівень поінформованості у практичному застосуванні.	
35-5 FX	Незадовільно	Оцінюється завдання, що не виконане або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, викладає його уривчастими реченнями, безсистемно, відсутні висновки, узагальнення. Під час відповіді здобувач освіти допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коригуючих запитань, рівень володіння теоретичними знаннями і практичним вмінням не задовольняє мінімальні критерії. Обов'язкове складання повторного екзамену, заліку.	Низький рівень
1-34 F	Незадовільно	Оцінюється завдання, що не виконане, у здобувача освіти відсутні елементарні як теоретичні знання, так і практичні вміння. Обов'язкове повторне вивчення навчальної дисципліни.	Незадовільний рівень

10. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 100- бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Рівень компетентності
	Екзамен	Залік		
90-100	5 (відмінно)	Зараховано	A	Високий (творчий) рівень
85-89	4 (дуже добре)		B	Достатній рівень
75-84	4 (добре)		C	
65-74	3(задовільно)		D	Середній рівень
60-64	3 (достатньо)		E	
35-59 (незадовільний рівень)	2 (незадовільно з можливістю повторного складання екзамену)	Незараховано (з можливістю повторного складання заліку)	FX	Низький рівень
1-34	2 (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	Незараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	X	Незадовільний рівень

11. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Тексти лекцій.
2. Завдання для практичних завдань.
3. Завдання для самостійної роботи та методичні вказівки до їх виконання.
4. Тести для перевірки знань студентів.
6. Засоби діагностики знань студентів.
7. Критерії оцінювання знань студентів.
8. Наочні посібники.
10. Електронні посібники.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Адзізес І. Як подолати кризу управління ; пер. з англ. В. Стельмах. Харків : Фабула, 2019. 272 с.
2. Бакаленко О. А. Психологія управління : навч. посіб. Харків : ХНУРЕ, 2020. 120 с.
3. Бочелюк В.Й. Пучина О.В. Організаційна психологія на підприємстві. Київ : ТОВ «КНТ», 2019. 272 с.
4. Гірняк Г. С. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни «Психологія управління». Тернопіль : ВПЦ «Університетська думка», 2021. 132 с.
5. Євтушенко О. Н., Ємельянов В. М., Андріяш В. І., Лушагіна Т. В. Психологія управління: навч. підруч. Миколаїв: Ємельянова Т.В., 2019. 292 с.
6. Єгорова Т. Д. Ефективна комунікація: публічний виступ : навч. посіб. Київ : НАДУ, 2018. 164 с.
7. Жавнерчик О.В. Психологія управління: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2020. 161 с.
8. Кісіль З. Р., Угрин О. Г. Психологія управління : навч.-метод. посіб. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 507 с.
9. Комунікації в публічному управлінні: аспекти організаційної культури та ділового спілкування: навч. посіб. / уклад.: Гошовська В.А. Київ : К.І.С., 2016. 176
10. Лідерські якості в професійній діяльності : навч. посіб. Романовський О. Г. та ін. Харків : НТУ «ХП», 2017. 143 с.
11. Липовська Н. А., Письменний І. В. Психологія управління : навч. посіб. Дніпро : ГРАНІ, 2019. 198 с.
12. Міляєва В.Р. Психологічні основи підвищення управлінської компетентності керівника закладу середньої освіти : навч. посіб. Київ : «ДП «НВЦ Пріорітети», 2016. 36 с.

13. Новаченко Т. В. Авторитет керівника в публічному управлінні : навч. посіб. Нац. акад. держ. упр. при През. України. Київ : НАДУ, 2019. 167 с.
14. Психологія управління : навч. посіб. для студентів ВНЗ: Акцент, 2018. 248 с.
15. Психологія управління : навч. посіб. / за заг. ред. Р. А. Калениченка, О. Г. Льовкіної ; Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : Ун-т держ. фіск. служби України, 2019. 255 с.
16. Прийняття управлінських рішень : навч. посіб. / за ред. Ю. Є. Петруні, 4-те вид., перероб. і допов. Дніпро : УМСФ, 2020. 273 с.
17. Прищак М. Д. Лесько О. Й. Психологія управління в організації : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп.. Вінниця, 2016. 150 с.
18. Психологія управління : навч. посіб. / за заг. ред. Р. А. Калениченка, О. Г. Льовкіної ; Ун-т державної фіскальної служби України. Ірпінь, 2019. 256 с.
19. Психологія управління в поняттях, ілюстраціях, коментарях : навч. посіб. «Харк. авіац. ін-т», 2016. 104 с.
20. Свидрук І. І., Миронов Ю. Б. Психологія управління та конфліктологія : підручник. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. 320 с.
21. Штифурак, В. Є. Психологія управління та конфліктологія : навч. посіб. Київ. КНТЕУ, 2017. 252 с.
22. Соціально-психологічні основи ділового спілкування : навч. посіб./ Є. І. Бородін, К. В. Комарова, Н. А. Липовська, Т. М. Тарасенко. Дніпро : ГРАНІ, 2019. 184 с.
23. Талер Річард Поведінкова економіка. Як емоції впливають на економічні рішення : пер. з англ. Крикуненко С. Київ : Наш формат, 2018. 464 с.
24. Тихомирова Є. Б., Постоловський С. Р. Конфліктологія та теорія переговорів : підручник Рівне : Перспектива, 2017. 240 с.
25. Токарева Н. М. Психологія управління освітнім процесом у сучасному суспільстві : підручник для магістрантів ЗВО педагогічного профілю. Частина І. Кривий Ріг : ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2020. 607 с.
26. Управління персоналом в органах публічної влади : навч. посіб. / за ред. С. М. Серьогіна. Дніпро. : ДРІДУ НАДУ, 2019. 200 с.
27. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В., Грабар Т. П. Психологія управління : підручник ; 5-те вид. перероб. та доп. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 492 с.
28. Чалдині Р. Переконавання: революційний метод впливу на людей ; пер. з англ. Т. Микитюк. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2017. 352 с.
29. Чалдині Р. Психологія впливу-2. Наука & практика ; пер. з англ. Н. Коваль. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2021. 400 с.
30. Чалдині Р. Психологія впливу ; пер. з англ. М. Скоробогатова. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2017. 352 с.
31. Bartkowiak G. Psychologia w zarządzaniu. Nowe spojrzenie. Poznań : Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, 2010. 187 s. 20

32. Gordon Tomasz Nowa psychologia zarządzania. Jak błyskawicznie zmotywować tych, którym chce się najmniej. Gliwice : Onepress, 2020. 200 s.
33. Zawadzka A. M. Psychologia zarządzania w organizacji. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2021.